

egen Beføstning indflage Overtræderen, og mangen Gang kan Bevistet svigte ham, uagtet han maatte stole paa, at han havde det. Hvorledes skal Vedkommende saaledes ad privat Vei kunne paatale de Overtrædelser, der ske? Nei, saalænge man overhovedet vil have disse Indskrænkninger, maa man gjøre det muligt for dem, der kræntes ved Overtrædelser deraf, at faae en saadan paataalt af det Offentlige, thi ellers betyde Indskrænkningerne sandelig Intet. — Hvad angaar det, der her er foreslaaet med Hensyn til Udlandinge, da er det overordentlig net af det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) at sige, at vi skulle give Udlandinge Alting, haabende paa, at de saa i deres Hjem ville gjøre det Samme med os. Det ærede Medlem bygger sit Haab paa, hvad man vil gjøre i andre Lande, og i dette Haab vil han gaa med til strag at give Noget her, som man ikke kender paa andre Steder. Nei, jeg holder det for rigtigt, at man ser, om dette Haab gaar i Opfyldelse, idet man træffer gjenfældige Bestemmelser mellem de forskjellige Lande om, at vedkommende Landes Børn skulle behandles paa samme Maade, naar de komme til et fremmed Land, men man skal ikke paa Forhaand give Noget her, haabende paa, at man siden nok vil faae Gjengjæld paa andre Steder. — Seg har endnu kun et Par Ord at sige med Hensyn til den § 5, der stod i Udkastet, men som er udgaaet i Landstinget. Man har taget meget haardt paa denne Paragraf, og hvis man ikke havde taget saa haardt paa den, kunde jeg have fritaget mig for her at udtale mig; men man kan ikke med nogen Ret udtale sig om den, saaledes som slet er. Hvorledes er det Forslag, der stod i § 5, begrundet i Kjøbstadkommissionen? Seg antager, at de ærede Medlemmer, der have set paa Forslaget, have gjort sig bekendte med den Begrundelse, dette har faaet af den Kommission, som har bragt det frem. Dette Forslag er ikke begrundet paa, at man skulde indskrænke Næringsfriheden for disse Personers Vedkommende, men det er begrundet paa den Erfaring, at netop Størstedelen af disse Folk efterhaanden komme til at falde Fattigvæsenet til Byrde paa de Steder, hvor de have været. Det er et Privilegium, mine Herrer, der sættes paa tidlige Wgtesfaber. Vi skulle ikke forbyde Mænd, der have naaet en vis Alder, at gifte sig, man skal ikke sætte Grændse derfor, men man skal efter min Mening ikke sætte Privilegium derpaa, og dette er et Privilegium, som man sætter paa tidlige Wgtesfaber i denne Del af Borgersamfundet. Seg kender det saa overmaade godt, at, saasnart en konfirmeret Dreng kommer i Lære hos en Gaandværker, kan han meget hurtigt paa 2—3 Aar komme saa vidt, at han bilder sig selv ind, at nu er han dygtig, og naar han saa ser, at der staar i en Lov, at han med Hustrus og Børns Hjælp kan gjøre sig til Mester, hvilken Dag han vil, saa

vil han med at faae sig en Hustru og tænker ikke paa, at der skal gaa flere Aar hen, inden Børnene kunne hjælpe ham. Han tror, at han nu er vel holden, men saa viser det sig, at han er løben af Læren for tidlig, at han egentlig ikke forstaa sig paa, hvad han paatager sig. Runderne gaa fra ham, forsaavidt han nogeninde har kunnet skaffe sig saadanne, Børnesklokker søger, Børnene kunne ikke hjælpe ham uden fra Dynen og i Galmen, og saa er det Fattigvæsenet, der maa bukke under for hans tidlige Wgtesfab. Derfor siger jeg, at det er en Præmie, man sætter paa ullykkelige tidlige Wgtesfaber ved at udstryge den nævnte Paragraf; saaledes beder jeg denne Sag betragtet, naar jeg har været med til at foreslaa det, der staar i det oprindelige Udkast. Det er slet ikke noget Urimeligt, at man forandrer Myndighedsalderen. Lader os nedsette den fra 25 Aar til 21—22 Aar, men naar man i saamange andre Forhold i Landet forlanger Myndighedsalder for en Mand, forinden han kan optræde som selvstændig, hvorfor vil man da ikke ogsaa gjøre det i dette Forhold? Seg siger derfor, at dette Forslag er overordentlig velbegrundet, er dybt begrundet i de Forhold, hvormed det staar i Forbindelse, saaledes som de have udviklet sig, og der er ikke tænkt paa Indskrænkning af Næringsfriheden for den, der kan og vil ernære sig, paa hvilken Maade han kan, men der er tænkt paa, at man ikke skal gjøre Sit til gjennem en Lov at stille glimrende Lys op for Folk, for at faae dem til at løbe hen og gifte sig, førend de ere i Stand til at udføre Noget, der er til Gavn for deres Nedmenneffer. Man har udstemt hele Paragrafen og har ikke engang villet beholde den Bestemmelse, at de Mænd, der benytte denne Frihed, dog ikke skulle kunne holde aaben Butik eller Udsalg; saameget vil man ikke engang gaa ind paa. Seg tror nu, at denne Fortolkning vil kunne gives uden i mindste Maade at overtræde Næringsloven af 1857, at de ikke have Ret til at holde aaben Butik og Udsalg. En saadan Fortolkning er efter min Mening fuldkommen overensstemmende med Loven af 1857, men det forekommer mig at være saa naturligt at indsette, at selv om man ikke vilde forlange, at disse Mænd skulde være 25 Aar, inden de benyttede denne Ret, saa maatte man dog i det Mindste have set saa nøie paa Sagen, at man maatte ville forbyde disse 20 og 21aarige gifte Mænd at holde aaben Butik og Udsalg ved Hjælp af deres Hustruer; thi dette er Noget, der ikke hører hen til Næringsloven af 1857. Dette vil ogsaa allerbedst komme frem, naar man gaar tilbage og erindrer, hvorledes denne Paragraf kom ind; den kom slet ikke ind paa en naturlig Maade, saaledes som Lovens andre Paragrafer. Det Udkast, der blev forelagt af Regjeringen, havde en Bestemmelse, som gif ud paa, at Enhver kunde med egen, Hustrus og Børns Hjælp uden nogen videre Forhindring forarbejde